

УДК 93/94 (062.552)1 (048.8)

Андрій Мартинов, Тетяна Савчин

ОГЛЯД ПУБЛІКАЦІЙ МІЖНАРОДНОГО ЗБІРНИКА НАУКОВИХ ПРАЦЬ
“УКРАЇНА–ЄВРОПА–СВІТ”

(ДО ПЕРШОГО ДЕСЯТИЛІТТЯ ЗАСНУВАННЯ)

У статті розглядаються тематична спрямованість, концептуальні підходи авторів міжнародного збірника наукових праць за десять років його видання від 2008 до 2018.

Ключові слова: огляд публікацій, Україна, Європа, Світ.

Минуле присутнє в сучасному. Його зміст стає результатом суб'єктивного оцінювання. Сучасне історичне мислення різних вітчизняних дослідників представлено на сторінках часопису “Україна–Європа–Світ”. Огляд публікацій є наслідком суб'єктивного сприйняття і тлумачення. Комплекс публікацій є віддзеркаленням сучасної історичної свідомості авторів, тобто їхніх ментальних, соціальних, когнітивних, естетичних, моральних, свідомих і несвідомих інтелектуальних операцій. Досвід, опрацьований історичною свідомістю, базисно має аспект сучасного й майбутнього. Зважаючи на це, часопис “Україна–Європа–Світ”, завдяки зусиллям ініціаторів організації його видання, орієнтується на висвітлення фундаментальних проблем вітчизняної і всесвітньої історії.

За роки видання склалася в основному структура рубрик, ретельно підібрано фаховий авторський колектив. У кожному номері видання друкуються провідні вітчизняні історики та представлені перші наукові розвідки молодих вчених. Такий гармонійний баланс між сучасним і майбутнім вітчизняної науки є, на нашу думку, фірмовою ознакою рецензованого видання.

Від перших номерів часопису помітне місце на його сторінках займає історія найближчого західного сусіда України – Польщі. Зокрема, доктор історичних наук, професор Л. М. Алексієвець детально описала зовнішньополітичні і внутрішньополітичні чинники становлення незалежної Польщі після 1918 року [1–7]. Зважаючи на часті запеклі “війни пам'яті” між історичними свідомостями українського і польського суспільств, звертають на себе увагу статті, присвячені воєнній історії українсько-польських відносин. Поворотному моменту в історії становлення незалежної Польщі – “диву на Віслі”, зокрема, присвячена стаття Миколи Литвина [8, с. 81–89]. Леонід Зашкільняк висвітлив особливості українсько-польського міжнаціонального конфлікту 1939–1944 рр., який трансформувана у фактично неоголошену війну між двома народами [9, с. 89–96]. На не випадковість причин такого розвитку подій звертають увагу, аналізуючи становище українців в Другій Речі Посполитій та політику польського уряду щодо українців Галичини напередодні Другої світової війни Іван Зуляк і Наталя Романишин [10, с. 133–147; 11, с. 222–230]. Ігор Ільошин показав особливості спроб пошуку українсько-польського порозуміння в 1940–1941 роках [12, с. 96–106]. Попри трагічне кровопролиття з обох сторін, спроби знайти компроміс між українським і польським підпілля, як показала у своїй статті Тетяна Гонтар, тривали фактично до 1946 року [13, с. 147–151]. Глибокі ментальні відмінності між двома народами на джерел мемуарів польських авторів першої половини ХХІ століття показані у статті Івана Ярмошика [14,

с. 267–277]. Думаючи над перспективою українсько-польських відносин у інтегрованій Європі, варто звернути увагу на статтю Володимира Ганського, присвячену такій цікавій темі, як розвиток міжнародного туризму у Другій Речі Посполитій [15, с. 115–127]. Виправдано оптимістичною є стаття Вікторії Гевко, присвячена досвіду українсько-польського співробітництва в контексті проведення фінальної частини чемпіонату Європи з футболу 2012 року одночасно в Україні і Польщі [16, с. 106–112].

Спільним витокам української і польської історії, так само й історії багатьох народів, які до 1918 р. були у складі Австро-Угорської монархії, присвячена стаття доктора історичних наук, професора, члена-кореспондента НАН України Степана Віднянського [17, с. 33–47]. Цей знаний фахівець також висвітлив особливості становлення у міжвоєнний період суб'єктності Закарпаття [18, с. 111–127]. Актуальною з огляду на сучасні етнополітичні тенденції в Центральній Європі та Україні є стаття Георгія Кожелянко, присвячена політичному русинству [19, с. 30–39]. Знаходимо на сторінках часопису “Україна – Європа – Світ” також статті, присвячені проблемам збереження національної культурної ідентичності за доби глобалізації та про цивілізаційний вимір української ідентичності [20, с. 101–110; 21, с. 12–30].

Традиційною та змістовною є рубрика журналу “Україна–Європа–Світ”, присвячена історії і сучасним тенденціям розвитку зовнішньої політики України. Зокрема, Микола Алексієвець і Ярослав Секо висвітлили вплив цивілізаційного фактору на еволюцію зовнішньої політики України періоду незалежності [22, с. 11–24]. У своїй статті Юрій Макар показав, яким чином видозмінювалась політика Євросоюзу щодо України [23, с. 63–67]. Російська агресія проти України внесла корективи до змісту цієї рубрики журналу. Зокрема, Степан Прийдун звернувся до аналізу змісту Будапештського меморандуму 1994 р. та його впливу на перебування України в так званій “сірій зоні” безпеки в Європі [24, с. 106–115]. Відомі вітчизняні дипломати Людмила Чекаленко і В'ячеслав Ціватий у написаній у співавторстві статті підвели попередні підсумки 25 років розвитку вітчизняної дипломатії після проголошення 1991 р. незалежності України [25, с. 94–99]. В свою чергу Ірина Смільська проаналізувала історіографічний доробок висвітлення процесу співпраці України та ООН у проведенні миротворчих місій [26, с. 296–305]. На фоні російської агресії проти України відпала сама собою тактика багатовекторної орієнтації зовнішньої політики України [27, с. 34–50]. Звичайно, редакція журналу приділяє увагу залученню до номерів часопису публікацій, присвячених не лише сьгоднішнім проблемам вітчизняної зовнішньої політики, а й її недавньому минулому. Зокрема, у серії статей Ігор Дацків висвітлив питання розвитку відносин України з Францією та України з Великою Британією за часів національно-визвольних змагань України [28, с. 152–163; 29, с. 194–205]. В свою чергу В'ячеслав Ціватий у своїй статті показав, яким чином формувався образ України та українців в європейських світоглядних, політико-дипломатичних і протокольно-етикетних практиках доби раннього модерного часу (XVI–XVIII ст.) [30, с. 100–108].

У серії статей Оксани Валіон детально висвітлені перипетії соціально-економічного розвитку Білорусі від кінця 1980-х років і до першого десятиліття XXI століття [31–38].

Традиційно широко на сторінках окремих номерів журналу представлена проблематика історії міжнародних відносин. Наприклад, Сергій Троян у своїй статті показав вплив Гельголанд – Занзібарського договору 1890 на еволюцію німецького суспільства та появу у німецькій громадській думці тенденцій до порозуміння з Великою Британією [39, с. 136–144].

Ярослав Секо показав глибоке історичне коріння сербсько-албанських протиріч, які склалися навколо Косового [40, с. 161–170; 41, с. 210–223]. Солідно представлено проблематику дослідження двосторонніх відносин України з різними країнами світу. Зокрема, Оксана Валіон у своїй статті розглянула науково-технічне українсько-німецьке співробітництво на сучасному етапі [42, с. 170–178]. Олена Цуп прослідкувала за особливостями формування системи двостороннього співробітництва між Україною і Чеською Республікою на початку 90-х рр. XX століття [43, с. 178–189].

Однією із найбільш гострих проблем сучасних міжнародних відносин є питання розмивання національної ідентичності під впливом процесу глобалізації та інтенсифікації процесів міграції. Реагуючи на ці тенденції, Василь Кремень у своїй статті проаналізував питання особливостей формування та реалізації державної гуманітарної політики України в добу глобалізації [44, с. 18–24]. Окремі аспекти міграційних проблем Євросоюзу у серії статей висвітлила Леся Костюк [45, с. 58–63; 46, с. 187–194; 47, с. 164–170].

Тематика внутрішньополітичного та зовнішньополітичного розвитку країн-членів Євросоюзу такою детально представлена у публікаціях журналу “Україна–Європа–Світ”. Зокрема, Андрій Грубінко висвітлив питання європейської політики Великої Британії у контексті розкладу партійно-політичних сил [48, с. 159–166]. З огляду на досвід Іспанії у просуванні державного бренду країни на міжнародній арені, цей досвід може бути використаний Україною, як переконливо доводить у своїй статті Любава Матлай [49, с. 154–160]. Наталія Чорна показала особливості польського досвіду європейської інтеграції та їхній вплив на еволюцію польсько-українських відносин [50, с. 166–172; 51, с. 92–98]. У своїй статті Теофіл Рендюк показав особливості функціонування механізмів українсько-румунського співробітництва у сфері забезпечення прав національних меншин [52, с. 201–210]. Віра Бурдяк висвітлила особливості вступу Болгарії до Євросоюзу [53, с. 23–34].

На подальше розширення у наступних номерах журналу заслугове проблематика американістики. Спорадично американістика представлена у окремих номер часопису. Зокрема, Катаржина Жилинська висвітлила історію Популістської (народної) партії США [54, с. 180–187].

Також на більш детальне представлення заслугове проблематика сходознавства у всіх його аспектах. Попри це побажання, зауважимо, що звертає на себе увагу низка наукових розвідок, присвячених, зокрема, особливостям такої події як “арабська весна” 2011 року [55, с. 139–145]. У серії статей Тетяни Лахманюк розглянуто особливості українсько-іранських, українсько-афганських та українсько-єгипетських відносин [56, с. 202–208; 57, с. 125–131; 58, с. 134–144].

На подальше представлення на сторінках журналу заслугове тематика українсько-російських відносин у всіх їх аспектах. Зокрема, Степан Новінчук розглянув актуальне питання оцінки Договору про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і РФ 1997 року [59, с. 103–113]. Як певні анонси щодо подальшого розвитку проблематики китайістики та американістики у журналі “Україна–Європа–Світ” можна вважати статті Людмили Чекаленко щодо ролі Центральної Азії у реалізації китайської торговельної стратегії нового великого шовкового шляху та статтю Тетяни Орлової щодо аналізу президентських виборів 2016 року у США з точки зору історії ментальностей [60, с. 148–167; 61, с. 157–170].

Особливо ґрунтовно та різноманітно на сторінках журналу “Україна–Європа–Світ” представлено різні питання розвитку методології історії, різні аспекти історіографії та джерелознавства.

Василь Ткаченко по-новому розглянув традиційну проблему відносності історичної істини та її залежності від часово-просторового континууму [62, с. 239–248]. Ірина Скальська запропонувала оригінальні методологічні підходи до дослідження проблеми ролі еліт у історичному процесі [63, с. 256–260]. Ярослава Верменич розглянула різні концептуальні підходи до висвітлення макрорівня, середнього рівня і мікрорівня в процесі історичних досліджень [64, с. 282–288]. У серії статей Олег Горенко поставив актуальну проблему довіри до історичного знання до умов тотальної деконструкції, запропонованої постмодернізмом. Відповіддю історичної науки на ці тенденції може стати поглиблення міждисциплінарних досліджень [65, с. 180–194; 66, с. 207–221; 67, с. 225–244].

Знаний вітчизняний історіограф Ярослав Калакура у опублікованих на сторінках часопису “Україна–Європа–Світ” статтях висвітлив питання класифікації джерел з всесвітньої історії, поставив питання подолання стереотипів радянської історіографії, закликав винести уроки з історіографічних студій Михайла Грушевського, розглянув особливості конструювання образу ворога як інструменту пропагандистського маніпулювання [68–73].

Петро Брицький висвітлив питання представлення України та українського народу у публікаціях британських вчених та мандрівників XVIII–XIX століть [74, с. 234–241]. Леонід Зашкільняк опублікував у часописі “Україна–Європа–Світ” статтю, присвячену висвітленню у вітчизняній історіографії історії Речі Посполитої обох народів [75, с. 240–257]. Микола Литвин показав досягнення польської історіографії у дослідженні мети, засобів і наслідків політики СРСР на Західній Україні напередодні Другої світової війни [76, с. 214–221]. Роман Грицьків проаналізував особливості висвітлення у сучасній польській історіографії після 1989 р. історії Української Повстанської Армії [77, с. 221–229].

Ірина Боровська у своїй статті висвітлила деякі тенденції розвитку історіографії дослідження процесу об’єднання Німеччини в 1989–1990 роках [78, с. 229–235]. Історіографію питання впливу інтеграції Польщі до ЄС і НАТО на українсько-польські відносини у своїй статті висвітлила Наталія Чорна [79, с. 250–257; 80, с. 253–264]. Ольга Надирова зосередилась на висвітленні історіографічного доробку дослідження процесу збереження історичної спадщини у Франції [81, с. 259–269]. Юрій Чайський у своїй статті розглянув історіографічний доробок британської та французької історичної науки щодо політики цих країн стосовно формування територіальних меж Польщі у 1918–1923 роках [82, с. 385–390]. Леся Алексієвець та Ярослав Калакура висвітлили актуальне питання цивілізаційних засад вітчизняної історіографії [83, с. 233–246]. Марія Юрчак у своїй статті висвітлила тенденції аналізу відносин України та ЄС у зарубіжній історіографії [84, с. 316–332]. Також звертає на себе увагу статтю Леоніда Зашкільняка, присвячену адаптації вітчизняної української історіографії до викликів XXI століття [85, с. 283–293].

Там, де історичне пізнання вкорінене в колективній і культурній пам’яті, там спостерігаємо феномен раціонального формування історичного змісту. Тому у методологічному розділі публікацій журналу “Україна–Європа–Світ” привертають увагу наукові розвідки, присвячені феномену історичної колективної та індивідуальної пам’яті. Існують три рівні пам’яті: по-перше, це офіційно задекларована у формі колективної пам’яті, по-друге, групова історична пам’ять, носії якої ідентифікують себе з певними соціальними прошарками, по-третє, індивідуальна пам’ять. Найбільший дисонанс спостерігається між індивідуальною та колективною моделями історичної пам’яті. Індивідуальна пам’ять ґрунтується на особистих враженнях, досвіді та переживаннях. Колективна історична пам’ять є продуктом цілеспрямованих зусиль державних установ [86, с. 156–160]. На сторінках часопису публікувалися серія статей Алли

Киридон, які присвячені варіативності визначень концепту “історична пам’ять”, проблемі професійної історіографії та колективної пам’яті, ролі історика в культурній топографії пам’яті, мові як коду соціальної пам’яті, тенденціям становлення пам’язезнавчих студій в Україні, особливостям політики пам’яті в умовах демократії [87–94].

У контексті пам’яті про Другу світову війну висвітлено особливості польсько-німецького пам’яттєвого дискурсу (Сергій Троян), проаналізовано польсько-українське минуле в матеріалах Польського інституту національної пам’яті (Ігор Ільюшин), пам’яті про депортації українців у Польщі, висвітлено роль історичної пам’яті у легітимізації та делегітимізації в суспільстві [95–102].

У рубриці Дискусії висвітлюються цікаві широкому загалу теми. Стартувала ця рубрика з концептуальної статті члена-кореспондента НАН України Степана Віднянського, присвячена проблеми висвітлення історії України в контексті всесвітньої історії [103, с. 257–270]. У серії статей Василь Ткаченко розглянув проблему приватизації Росією минулого Давньої Русі [104, с. 106–115; 105, с. 149–168]. У контексті конспірологічних дискусій з приводу ролі “світового уряду” Василь Ткаченко розглянув цей концепт з точки зору тенденції до глобального політичного пробудження у різних куточках земної кулі [106, с. 70–103].

Російська агресія проти України 2013–2018 рр. стимулювала появу статей, присвячених висвітленню концепту “гібридної війни”, ролі геополітики на сучасному етапі історії міжнародних відносин, використання Росією проти України концепту “русского мира” [107; 108, с. 100–134; 109, с. 23–49].

Михайло Юрій і Леся Алексієвець звернули увагу на важливість використання в історії макроконцепцій понять менталітет і цивілізація [110, с. 221–230]. Актуалізував дискусію щодо ролі Міжнародного валютного фонду в Україні Трохим Ковальчук [111, с. 230–240]. Висловимо сподівання, що наступні номери видання “Україна–Європа–Світ” також приділятимуть увагу різним науковим дискусіям, які наближають наукову спільноту до істини.

З педагогічної точки зору цікавою є рубрика видання “Методика викладання всесвітньої історії”. Сергій Троян започаткував її програмною статтею, присвяченою викладанню міжнародних відносин у шкільному курсі сучасної історії [112, с. 278–293]. Олексій Сухий висвітлив основні напрями сучасної історичної науки в Україні [113, с. 24–35]. Володимир Кравець висвітлив актуальні проблеми та завдання вищої школи у контексті закону України “Про вищу освіту” [114, с. 15–28]. Зазначена рубрика також заслуговує на продовження у нових номерах часопису.

Науково-популяризаторський зміст має рубрика Біографістика. Зокрема, у рецензованих номерах часопису “Україна–Європа–Світ” звертають на себе увагу повідомлення про Івана Горбачевського, Богдана Лепкого, Миколу Чубатого, Мирона Кордубу, О. Кандибу-Ольжича, Кирила Студинського (№1), Петра Могили, Кирила Трильовського, Ольгу Жуковську (№2), Михайла Сперанського, Михайла Левицького (№4), Михайла Грушевського, Тараса Шевченка (№5), Лоренцо Валли, В. Бобринського, Г. Шарпака (№5, том 2), Яна Потоцького, В. Гнатюка, І. Гавдиди (№6–7), Юліана Романчука, М. Качковського (№8), М. Драй-Хмари, В. Старосольського, А. Кримського, Й. Сліпого (№9), В. Старосольського (№10), Т. Карлейла (№11), Івана Лисяка-Рудницького (№14). Утім, у подальшому хотілося б бачити більш ґрунтовні розвідки у галузі біографістики, наприклад, такі як стаття Ігоря Дацківа, присвячена ролі В’ячеслава Липинського у розвитку вітчизняної дипломатії [115, с. 378–387]. Безперечне історіографічне значення має також традиційна рубрика журналу “Україна–Європа–Світ” під назвою “Огляди, рецензії, публікації молодих вчених”.

Таким чином, рецензоване видання успішно виконує ексклюзивну функцію поєднання органічного, а не штучного, наукових праць із вітчизняної історії, всесвітньої історії у різних її відгалуженнях, методології історії, історіографії та джерелознавства. Зважаючи на таку різноманітність охоплених наукових тем гуманітаристики, на велику повагу заслуговує робота головного редактора та всього редакторського і авторського колективу, чия спільна робота робить видання актуальним, змістовним і цікавим широкому науковому загалу і читачам, які тільки цікавляться історичними питаннями. Зважаючи на це, хочеться побажати усім причетним до видання журналу творчого натхнення, наукового довголіття та успіхів у всіх добрих починаннях.

Список використаних джерел

1. *Леся* Алексієвець. Зовнішньополітичні чинники становлення польської державності та визначення її кордонів у 1918–1923 рр. // *Україна–Європа–Світ*. 2008. №1. С. 27–48.
2. *Леся* Алексієвець. Прийняття Конституції 1921 р. у контексті утвердження парламентсько-демократичного устрою Другої Речі Посполитої // *Україна–Європа–Світ*. 2008. С. 62–77.
3. *Леся* Алексієвець. Парламентські вибори 1922 та особливості діяльності сейму й сенату першого скликання II Речі Посполитої // *Україна–Європа–Світ*. 2010. №4. С. 119–135.
4. *Леся* Алексієвець, *Інна* Кватіра. Основні тенденції відбудови та розвитку промисловості Другої Речі Посполитої 1918–1939 // *Україна–Європа–Світ*. 2011. №5. Том 2. С. 171–179.
5. *Леся* Алексієвець. Освітній чинник у контексті польського національно-державного відродження (1918–1926) // *Україна–Європа–Світ*. 2011. №8. С. 115–120.
6. *Леонід* Зашкільняк. Галичина на ментальних мапах українців XIX – початку XX ст. // *Україна–Європа–Світ*. 2012. №10. С. 94–106.
7. *Микола* Литвин. Українсько-польська війна 1918–1919 рр. як конфлікт історичної пам'яті // *Україна–Європа–Світ*. 2012. №10. С. 106–112.
8. *Микола* Литвин. “Чудо” під Варшавою чи Замостям? // *Україна–Європа–Світ*. 2011. №5. Том 2. С. 81–89.
9. *Леонід* Зашкільняк. Українсько-польські стосунки на Волині і в Галичині в 1939–1944 роках: міжнаціональний конфлікт чи неоголошена війна? // *Україна–Європа–Світ*. 2008. С. 89–96.
10. *Іван* Зуляк. Українці в Другій Речі Посполитій // *Україна–Європа–Світ*. 2011. №6–7. С. 133–147.
11. *Наталія* Романшин. Політика польського уряду щодо українців Галичини напередодні Другої світової війни // *Україна–Європа–Світ*. 2012. №10. С. 222–230.
12. *Ігор* Ільющин. Польська проблема в державотворчій діяльності ООН та пошуки українсько-польського порозуміння в 1940–1941 рр. // *Україна–Європа–Світ*. 2011. №5. Том 2. С. 96–106.
13. *Тетяна* Гонтар. Спроби порозуміння між українським та польським підпіллям у 1943–1946 роках // *Україна–Європа–Світ*. 2011. №6–7. С. 147–151.
14. *Іван* Ярмошик. Історія України в мемуарах польських авторів першої половини XVII ст. // *Україна–Європа–Світ*. 2017. №20. С. 267–277.
15. *Володимир* Ганський. Міжнародний туризм та його інституціоналізація у міжнародних відносинах 1920–1930-х рр. (на прикладі II Речі Посполитої) // *Україна–Європа–Світ*. 2017. №20. С. 115–127.
16. *Вікторія* Гевко. Українсько-польське співробітництво в контексті проведення фінальної частини чемпіонату Європи з футболу 2012 // *Україна–Європа–Світ*. 2012. №9. С. 106–112.
17. *Степан* Віднянський. Розпад Австро-Угорської монархії і утворення національних держав // *Україна–Європа–Світ*. 2009. №2. С. 33–47.
18. *Степан* Віднянський. Закарпаття: від “землі без імені” до власної держави – Карпатської України // *Україна–Європа–Світ*. 2014. №13. С. 111–127.
19. *Георгій* Кожелянко. Політичний русинізм і політичне русинство в західноукраїнському регіоні: історія та сучасні тенденції // *Україна–Європа–Світ*. 2011. №5. Том 2. С. 30–39.
20. *Сергій* Кармалюк, *Галина* Чайка. Національна і культурна ідентичність в умовах глобалізації // *Україна–Європа–Світ*. 2010. №4. С. 101–110.
21. *Олександр* Удод, *Михайло* Юрій. Цивілізаційний вимір України між Сходом і Заходом // *Україна–Європа–Світ*. 2011. №5. Том 2. С. 12–30.
22. *Микола* Алексієвець, *Ярослав* Секо. Цивілізаційні аспекти еволюції зовнішньої політики в період незалежності // *Україна–Європа–Світ*. 2009. №3. С. 11–24.
23. *Юрій* Макар. Східне партнерство – видозміна Європейської політики сусідства // *Україна–Європа–Світ*. 2010. №4. С. 63–77.
24. *Степан* Прийдун. Будапештський меморандум в контексті ядерного роззброєння України // *Україна–Європа–Світ*. 2016. №17. С. 106–115.
25. *Людмила* Чекаленко, *В'ячеслав* Ціватий. Українській дипломатії 25 років буття // *Україна–Європа–Світ*. 2016. №18. С. 94–99.
26. *Ірина* Смільська. Співпраця України та ООН у миротворчій діяльності (1992–2014): історіографія проблеми // *Україна–Європа–Світ*. 2017. №20. С. 296–305.
27. *Микола* Алексієвець, *Ярослав* Секо. Зовнішня політика України: від багатовекторності до безальтернативності // *Україна–Європа–Світ*. 2016. №17.

- С. 34–50. 28. *Ігор Дацків*. Еволюція українсько-французьких відносин в умовах української революції // Україна–Європа–Світ. 2014. №13. С. 152–163. 29. *Ігор Дацків*. Україна у зовнішній політиці Великої Британії в добу національно-визвольних змагань (1917–1921) // Україна–Європа–Світ. 2014. №14. С. 194–205. 30. *В'ячеслав Циватий*. Інституціоналізація образу українців та України в європейських світоглядних, політико-дипломатичних і протокольно-етикетних практиках доби раннього модерного часу (XVI–XVIII ст.) // Україна–Європа–Світ. 2017. №20. С. 100–108. 31. *Оксана Валіон*. Білоруський шлях розвитку: соціально-економічний аспект (друга половина 80-х – початок 90-х рр. XX століття) // Україна–Європа–Світ. 2011. №6–7. С. 192–201. 32. *Оксана Валіон*. Трансформація білоруської економічної моделі у 2001–2005 рр.: перехід до стійкого економічного зростання // Україна–Європа–Світ. 2012. №9. С. 121–132. 33. *Оксана Валіон*. Проблеми модернізації економіки Білорусі впродовж 2006–2010 рр. у контексті тенденцій світового економічного розвитку // Україна–Європа–Світ. 2012. №10. С. 208–222. 34. *Оксана Валіон*. Пріоритетні напрямки соціальної політики Республіки Білорусь 2006–2010 роки // Україна–Європа–Світ. 2013. №11. С. 150–161. 35. *Оксана Валіон*. Інвестиційна політика Республіки Білорусь у 2000–2010-х рр. // Україна–Європа–Світ. 2014. №14. С. 205–214. 36. *Оксана Валіон*. Промислова політика Республіки Білорусь у кінці XX – на поч. XXI століття // Україна–Європа–Світ. 2014. №14. С. 144–154. 37. *Степан Василюшин*. Тенденції та проблеми економічної співпраці України і Республіки Білорусь у нових геополітичних умовах (2005–2009 рр.) // Україна–Європа–Світ. 2017. №20. С. 108–115. 38. *Оксана Валіон*. Вплив глобалізації на економіку Республіки Білорусь на сучасному етапі // Україна–Європа–Світ. 2017. №20. С. 194–203. 39. *Сергій Троян*. Гельголанд – Занзібарський договір 1890 р. і німецьке суспільство // Україна–Європа–Світ. 2011. №5. Том 2. С. 136–144. 40. *Ярослав Секо*. Сербсько-албанські відносини в Косово у період становлення комуністичного режиму в Югославії (1945–1948) // Україна–Європа–Світ. 2008. №1. С. 161–170. 41. *Ярослав Секо*. Витоки косовського конфлікту: вплив націоналізму // Україна–Європа–Світ. 2009. №3. С. 210–223. 42. *Оксана Валіон*. Співробітництво між Україною й Німеччиною в науково-технічному вимірі (90-ті рр. XX ст.) // Україна–Європа–Світ. 2008. №1. С. 170–178. 43. *Олена Цуп*. Формування системи двостороннього співробітництва між Україною і Чеською Республікою на початку 90-х рр. XX століття // Україна–Європа–Світ. 2008. №1. С. 178–189. 44. *Василь Кремень*. Україна: гуманітарна політика в добу глобалізації // Україна–Європа–Світ. 2011. №6–7. С. 18–24. 45. *Леся Костюк*. Міграція як глобальний виклик ЄС // Україна–Європа–Світ. 2009. №3. С. 58–63. 46. *Леся Костюк*. Міграційна політика Бельгії упродовж другої половини XX – початку XXI століття // Україна–Європа–Світ. №20. С. 187–194. 47. *Леся Костюк*. Міграційна політика Франції у другій половині XX – поч. XXI століття // Україна–Європа–Світ. 2016. №18. С. 164–170. 48. *Андрій Грубінко*. Європейська політика Великої Британії у партійно-політичному вимірі: консервативні традиції з ліберальним відтінком // Україна–Європа–Світ. 2010. №5. С. 159–166. 49. *Любава Матлай*. Теоретичні та практичні аспекти державного брендування Іспанії // Україна–Європа–Світ. 2014. №14. С. 154–160. 50. *Наталія Чорна*. Геополітичні аспекти європейської та євроатлантичної інтеграції Польща // Україна–Європа–Світ. 2010. №5. С. 166–172. 51. *Наталія Чорна*. Еволюція українсько-польських відносин після вступу Польщі в ЄС // Україна–Європа–Світ. 2012. №9. С. 92–98. 52. *Теодфіл Рендюк*. Механізми українсько-румунського співробітництва у сфері забезпечення прав національних меншин // Україна–Європа–Світ. 2011. №6–7. С. 201–210. 53. *Віра Бурдяк*. Інтеграція Республіки Болгарія до ЄС // Україна–Європа–Світ. 2012. №9. С. 23–34. 54. *Катаржина Жилинська*. Популістська (народна) партія і її функціонування під час третьої й четвертої партійних систем у США // Україна–Європа–Світ. 2012. №9. С. 180–187. 55. *Сергій Троян*. “Арабський злам” 2011 року в контексті еволюції сучасних міжнародних відносин // Україна–Європа–Світ. 2012. №10. С. 139–145. 56. *Тетяна Лахманюк*. Україна й Ісламська Республіка Іран: шляхи співробітництва // Україна–Європа–Світ. 2012. №10. С. 202–208. 57. *Тетяна Лахманюк*. Україна й Ісламська держава Афганістан: шляхи співробітництва // Україна–Європа–Світ. 2013. №11. С. 125–131. 58. *Тетяна Лахманюк*. Україна й Єгипет: особливості міждержавних двосторонніх відносин // Україна–Європа–Світ. 2014. №14. С. 134–144. 59. *Степан Новінчук*. Договір про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і РФ 1997 р.: його оцінка по обидва боки кордону та історичне значення // Україна–Європа–Світ. 2013. №11. С. 103–113. 60. *Людмила Чекаленко*. КНР – Середня Азія: реалізація концепції економічного шовкового шляху // Україна–Європа–Світ. 2017. №20. С. 148–167. 61. *Тетяна Орлова*. Президентські вибори 2016 року в США з точки зору історії ментальностей // Україна–Європа–Світ. 2017. №20. С. 157–170. 62. *Василь Ткаченко*. Про “історичну істину” в часі і просторі // Україна–Європа–Світ. 2011. №8. С. 239–248. 63. *Ірина Скальська*. Еліта: методологія дослідження // Україна–Європа–Світ. 2012. №9. С. 256–260. 64. *Ярослава Верменич*. Макро, мезо, мікропідходи в історіографічному аналізі: концептуальний плюралізм // Україна–Європа–Світ. 2012. №10. С. 282–288. 65. *Олег Горенко*. Про

актуальність методологічного партнерства історії, філософії та правознавства // Україна–Європа–Світ. 2013. №11. С. 180–194. 66. *Олег Горенко*. Постмодерна делегітимація історичного знання і проблема довіри // Україна–Європа–Світ. 2014. №13. С. 207–221. 67. *Олег Горенко*. Стиль економічного мислення історика і прагматизація історичної свідомості // Україна–Європа–Світ. 2015. №15. С. 225–244. 68. *Ярослав Калакура*. Класифікація джерел з всесвітньої історії як дослідницький метод // Україна–Європа–Світ. 2014. №14. С. 185–198. 69. *Ярослав Калакура*. Комплекс “совковості” пострадянської історіографії // Україна–Європа–Світ. 2015. №16. Том 1. С. 143–155. 70. *Ярослав Калакура*. Історіографічні студії Михайла Грушевського: досвід і уроки // Україна–Європа–Світ. 2016. №17. С. 203–216. 71. *Ярослав Калакура*. Конструювання образу ворога як технологія маніпуляцій історіографією та пропаганда // Україна–Європа–Світ. 2016. №18. С. 179–189. 72. *Ярослав Калакура*. Методологічні нотатки щодо співвідношення і взаємопроникнення української, зарубіжної та всесвітньої історії в контексті глобалізації // Україна–Європа–Світ. 2017. №20. С. 257–267. 73. *Ярослав Калакура*. Зарубіжний світ у вимірі новітньої української історіографії // Україна–Європа–Світ. 2013. №11. С. 207–219. 74. *Петро Брицький*. Україна та український народ у поглядах англійських вчених мандрівників (XVIII–XIX ст.) // Україна–Європа–Світ. 2011. №5. Том 2. С. 234–241. 75. *Леонід Зашкільняк*. Річ Посполита обох народів в ретроспективі української історіографії // Україна–Європа–Світ. 2017. №20. С. 240–257. 76. *Микола Литвин*. Польська історіографія про мету, засоби і наслідки політики радянізації в західних землях України (1939–1941) // Україна–Європа–Світ. 2008. С. 214–221. 77. *Роман Грицьків*. УПА у висвітленні сучасної польської історіографії: перші роки після падіння комуністичного режиму // Україна–Європа–Світ. 2008. №1. С. 221–229. 78. *Інна Боровська*. Об’єднання Німеччини 1989–1990 рр.: історіографія проблеми // Україна–Європа–Світ. 2008. №1. С. 229–235. 79. *Наталія Чорна*. Інтеграція Польщі у ЄС і НАТО та їх вплив на українсько-польські відносини: історіографія проблеми // Україна–Європа–Світ. 2008. №1. С. 250–257. 80. *Наталія Чорна*. Українсько-польські політичні відносини наприкінці 80-х – 2010 рр.: історіографічні інтерпретації // Україна–Європа–Світ. 2013. №11. С. 253–264. 81. *Ольга Надирова*. Історіографія проблеми збереження культурної спадщини Франції // Україна–Європа–Світ. 2011. №5. Том 2. С. 259–269. 82. *Юрій Чаїнський*. Питання політики Великої Британії і Франції щодо територіальних меж Польщі у 1918–1923 роках у британській і французькій історіографіях // Україна–Європа–Світ. 2011. №6–7. С. 385–390. 83. *Ярослав Калакура*, *Леся Алексієвець*. Цивілізаційні засади української історіографії // Україна–Європа–Світ. 2014. №13. С. 233–246. 84. *Марія Юрчак*. Розвиток відносин ЄС з Україною: зарубіжна історіографія проблеми // Україна–Європа–Світ. 2014. №14. С. 316–332. 85. *Леонід Зашкільняк*. Виклики XXI ст. й сучасна українська історіографія // Україна–Європа–Світ. 2014. №14. С. 283–293. 86. *Леонід Зашкільняк*. Історична пам’ять і соціальні функції історії у сучасному світі // Україна–Європа–Світ. 2009. №2. – С. 156–160. 87. *Алла Киридон*. Концепт “історична пам’ять”: варіативність дефініювання // Україна–Європа–Світ. 2009. №3. С. 112–117. 88. *Алла Киридон*. Професійна історіографія та колективна пам’ять: проблеми структурування простору // Україна–Європа–Світ. 2010. №4. С. 187–195. 89. *Алла Киридон*. Історик в культурній топографії пам’яті // Україна–Європа–Світ. 2012. №10. С. 82–94. 90. *Алла Киридон*. Мова як код соціальної пам’яті // Україна–Європа–Світ. 2013. №11. С. 283–290. 91. *Алла Киридон*. Студії пам’яті в Україні: основні тенденції становлення // Україна–Європа–Світ. 2014. №14. С. 265–274. 92. *Алла Киридон*. Політика пам’яті в Україні (1991–2015) // Україна–Європа–Світ. 2015. №15. С. 244–251. 93. *Алла Киридон*. Політика пам’яті в умовах демократії: вшанування жертв геноцидів і масових вбивств // Україна–Європа–Світ. 2016. №17. С. 216–237. 94. *Сергій Троян*, *Алла Киридон*. “Війна пам’яті” у вимірі інформаційного протистояння // Україна–Європа–Світ. 2016. №18. С. 40–46. 95. *Сергій Троян*. Польсько-німецький пам’яттєвий дискурс: сучасні проблеми у вимірі культури пам’яті // Україна–Європа–Світ. 2017. №20. С. 314–325. 96. *Микола Алексієвець*, *Сергій Бондаренко*. Друга світова війна в історичній пам’яті // Україна–Європа–Світ. 2010. №4. С. 22–27. 97. *Ігор Льюшин*. Важке українсько-польське історичне минуле в матеріалах Польського інституту національної пам’яті // Україна–Європа–Світ. 2010. №4. С. 43–51. 98. *Тетяна Гонтар*. Депортація українців з Польщі в історичній свідомості суспільства // Україна–Європа–Світ. 2011. №5. Том 2. С. 51–56. 99. *Сергій Троян*. Сучасна реконструкція пам’яті: українсько-польські відносини у форматі історії та політики // Україна–Європа–Світ. 2011. №6–7. С. 277–283. 100. *Юрій Ніколаєць*. Донбас в історичній пам’яті XX століття // Україна–Європа–Світ. 2011. №6–7. С. 119–126. 101. *Ірина Васірук*. Історична пам’ять як засіб легітимації та делегітимації // Україна–Європа–Світ. 2011. №8. С. 280–285. 102. *Олександр Удод*, *Михайло Юрій*. Меморіалізація історії та соціокультурна травма українського народу після польсько-литовського завоювання // Україна–Європа–Світ. 2012. №9. С. 233–239.

103. *Степан* Віднянський. Спроба описання історії України в контексті всесвітньої історії // Україна–Європа–Світ. 2008. №1. С. 257–270. 104. *Василь* Ткаченко. Світо-система України – Русі // Україна–Європа–Світ. 2011. №8. С. 106–115. 105. *Василь* Ткаченко. О праздновании 1150-летия зарождения российской государственности: взгляд с Украины // Україна–Європа–Світ. 2012. №10. С. 149–168. 106. *Василь* Ткаченко. “Світовий уряд” і глобальне політичне пробудження // Україна–Європа–Світ. 2013. №11. С. 70–103. 107. *Васи́лий* Ткаченко, Николай Дорошенко. “Гибридная война”: истоки и политические последствия // Україна–Європа–Світ. 2014. №13. 108. *Васи́лий* Ткаченко, Николай Дорошенко. Распутица: возвращение геополитики // Україна–Європа–Світ. 2014. №14. С. 100–134. 109. *Василь* Ткаченко. Україна: війна і “русский мир” // Україна–Європа–Світ. 2015. №16. Том 1. С. 23–49. 110. *Михайло* Юрій, Леся Алексієвець. Менталітет і цивілізація у контексті історії // Україна–Європа–Світ. 2017. №20. С. 221–230. 111. *Трохим* Ковальчук. Міжнародний валютний фонд: фінансовий кредитор чи політико-економічний поневоловач? // Україна–Європа–Світ. 2017. №20. С. 230–240. 112. *Сергій* Троян. Програма викладання міжнародних відносин у шкільному курсі сучасної історії // Україна–Європа–Світ. 2008. №1. С. 278–293. 113. *Олексій* Сухий. Сучасна історична наука в Україні: візії та напрями // Україна–Європа–Світ – 2012. №10. С. 24–35. 114. *Володимир* Кравець. Актуальні проблеми та завдання вищої школи у світлі нового закону України “Про вищу освіту” // Україна–Європа–Світ. 2014. №13. С. 15–28. 115. *Ігор* Дацків. В’ячеслав Липинський біля витоків української дипломатії // Україна–Європа–Світ. 2017. №20. С. 378–387.

Андрей Мартынов, Татьяна Савчин

**ОБЗОР ПУБЛИКАЦИЙ МЕЖДУНАРОДНОГО СБОРНИКА НАУЧНЫХ ТРУДОВ
“УКРАИНА–ЕВРОПА–МИР”
(В ПЕРВОЕ ДЕСЯТИЛЕТИЕ ОСНОВАНИЯ)**

В статье рассматривается тематическая направленность, концептуальные подходы авторов международного сборника научных трудов за десять лет издания с 2008 по 2017.

Ключевые слова: обзор публикаций, Украина, Европа, Мир.

Andriy Martynov, Tatiana Savchyn

**THE REVIEW OF PUBLICATIONS OF THE INTERNATIONAL COLLECTION
OF SCIENTIFIC WORKS “UKRAINE–EUROPE–WORLD”
(TO THE FIRST DECADE OF FOUNDATION)**

The article analyses the theme priorities, conceptual views of authors of the International Scientific Journal “Ukraine–Europe–World” from 2008 to 2017.

Keywords: review of publications, Ukraine, Europe, World.